

KUJENGA BUSTANI JUU YA PAA

Imehaririwa na
Juliet Millican na Ahmed Sourani

Imeonyeshwa na
Inga Orsi

Imetayarishwa na
James Atherton

Haki zote zimehifadhiwa na Re-Alliance, GUPAP na Sporos © 2023

Re-Alliance ingependa kufanya kijitabu hiki kipatikane kwako bila malipo. Tafadhali wasiliana nasi kupitia tovuti yetu kama ungependa kunakili kitabu hiki au kukitafsiri katika lugha nyingine.

SEHEMU 1

KUJENGA BUSTANI JUU YA PAA

- 6 Kwa nini kujenga bustani juu ya paa?
- 7 Nyenzo zinazohitajika na kutumia tena nyenzo
- 8 Kuangalia uzito na utulivu, na kutumia kingo na mihimili ya msalaba
- 10 Kujenga vitanda
- 11 Kukua katika vyombo
- 12 Maji juu ya paa
- 13 Kuunda nafasi ya kijamii

SEHEMU YA 2

KULIMA JUU YA PAA

- 15 Mbolea na samadi
- 16 Aina za mimea, na kuhifadhi mbegu
- 17 Kuhifadhi mbegu
- 18 Kikaboni, mbolea za asili

Kwa mshikamano na wanawake wote wa Gaza ambao waliunda bustani za paa kwa ajili yao wenyewe, familia zao, na jumuiya zao. Tunatumai wakati wa amani na uhuru wakati mbegu zilizopandwa zitaruhusiwa kustawi.

KUJENGA BUSTANI JUU
YA PAA

Kwa nini kujenga bustani juu ya paa?

Inasaidia kuhami nyumba kutokana na joto na baridi na hutoa nafasi ya kukua na kushirikiana.

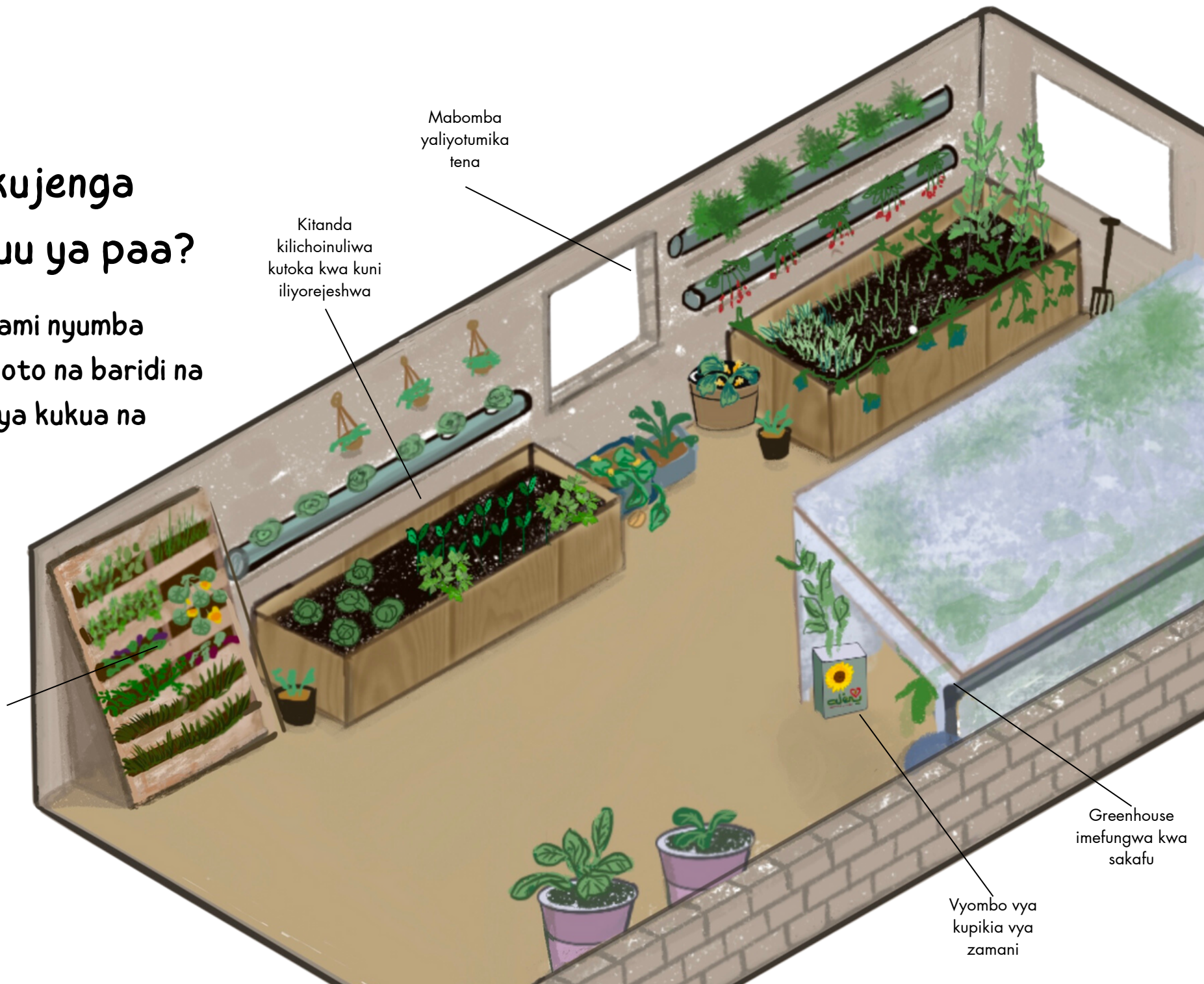
Godoro la uwasilishaji lililoboreshwa

Kitanda kilichoinuliwa kutoka kwa kuni iliyorejeshwa

Mabomba yaliyotumika tena

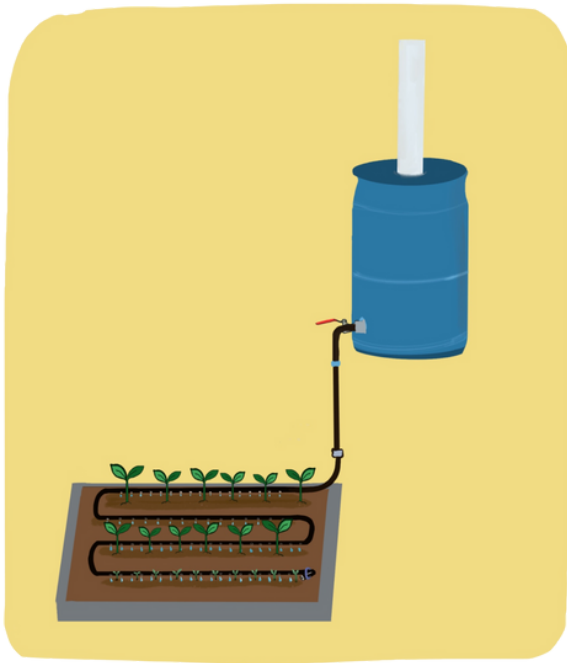
Greenhouse imefungwa kwa sakafu

Vyombo vya kupikia vya zamani

Nyenzo zinazohitajika

Tumia nyenzo tena iwezekanavyo.

Mabomba na vyombo vilivyotumika tena.

Pallets za kukua saladi na mimea kwa wima.

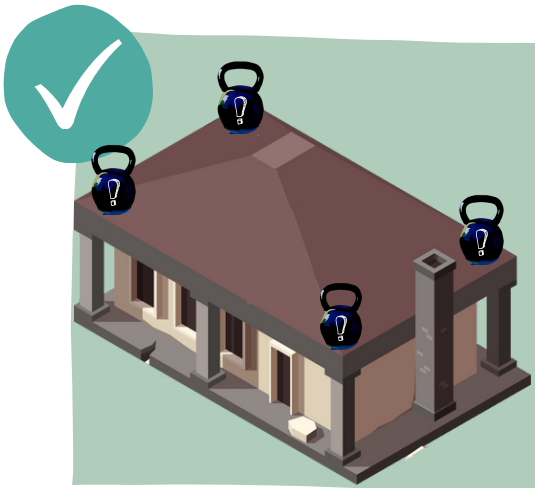

Vyungu vya zamani na trei za kukusanyia maji au kuoteshea miche.

Kuangalia uzito

Angalia paa inaweza kuchukua uzito wa vifaa na udongo mvua.

Kingo zina nguvu zaidi kuliko maeneo ya kati, kwa hivyo inapaswa kutumika kwa miundo nzito. Hakikisha kwamba maji au mvua haingii kwenye paa kwani inaweza kuharibu kitambaa cha paa.

Udongo wenye maji mengi ya mita za ujazo ni karibu 1500kg.

Paa inahitaji ufikiaji salama na rahisi. Tumia nyenzo nyepesi inapowezekana, kwani kila kitu kinahitaji kubebwa kwenye paa.

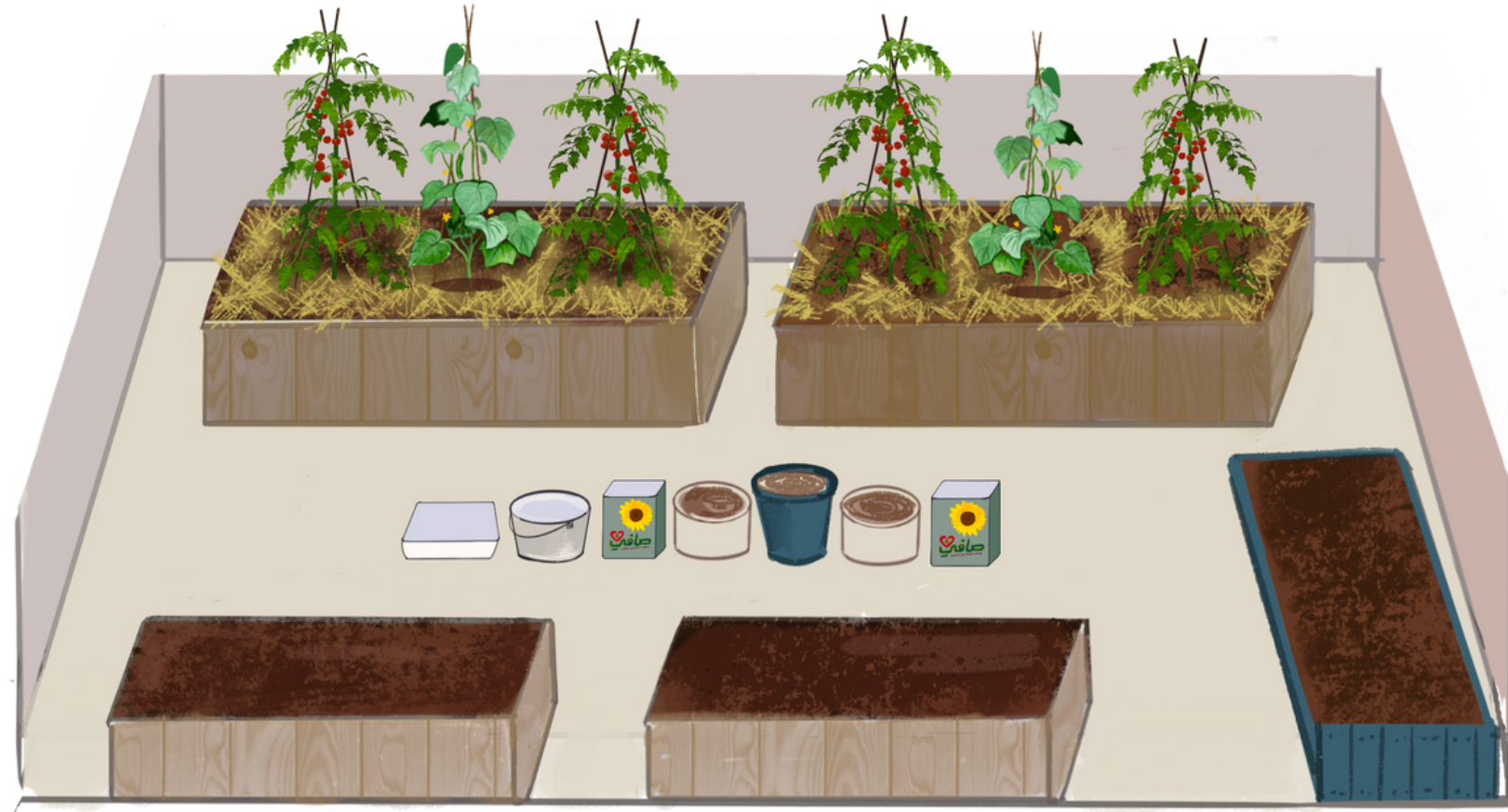
Kujenga vitanda

Tumia tena kuni inapowezekana, lakini epuka mbao zilizowekwa na kemikali kali. Ikihitajika, panga kitanda kwa nyenzo zisizo na maji ili kusaidia kushikilia udongo mahali pake na kuhifadhi unyevu.

Unda vitanda vya kina vyenye nafasi kwa mizizi kukua. Nyenzo kama vile mbao na majani zinaweza kuwekwa chini ili kujaza nafasi na kutumika kufunika uso.

Kumbuka kuweka mashimo chini ya ndoo ili kuruhusu mifereji ya maji.

Kukua katika vyombo

Ongeza mboji kwa wingi na uchague mimea inayokua pamoja vizuri. Mimea ambayo hukua kwa miaka mingi (perennials) inaweza kupandwa pamoja na mwaka, kusaidia kuweka udongo bila usumbufu na kuruhusu maisha ya udongo kustawi. Kata tena mwaka mwishoni mwa msimu badala ya kuchimba.

Linda mimea kutokana na jua na upepo kwa kutumia skrini au nyavu.

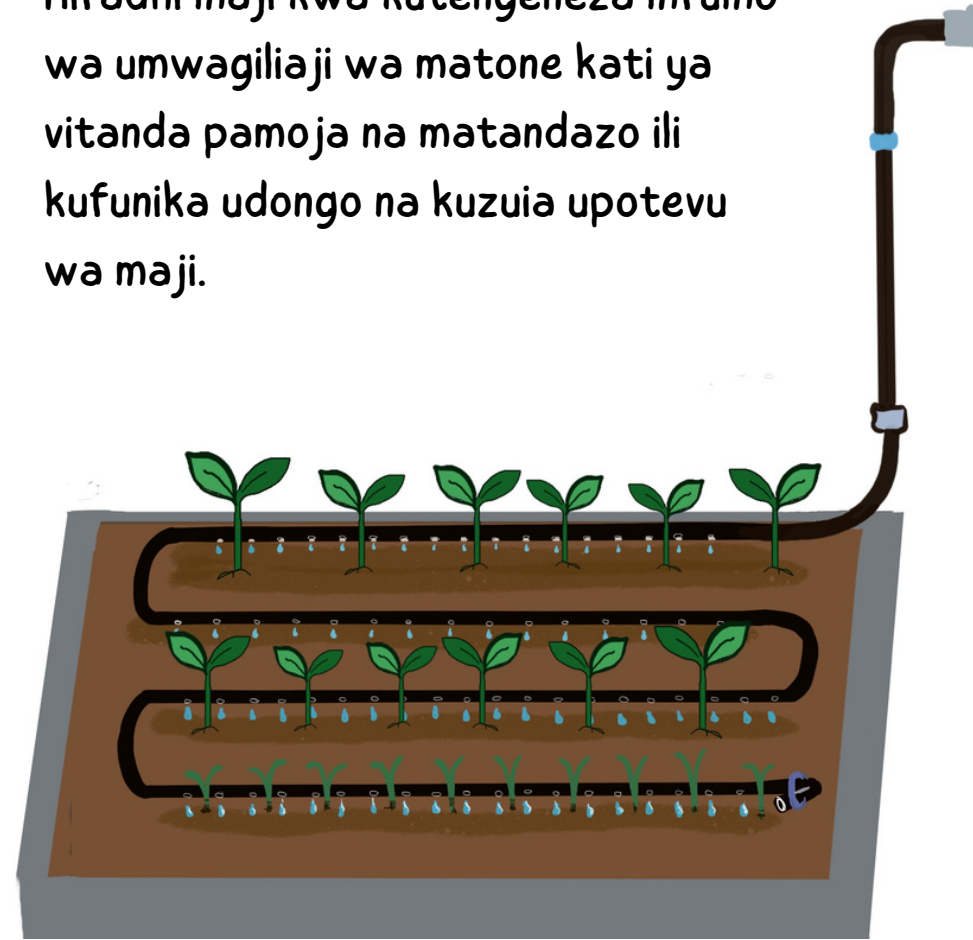
Panda mimea midogo yenye mizizi midogo kama vile jordgubbar au mimea kuzunguka mboga yenye mizizi mirefu zaidi ili kufunika udongo. Linda udongo na uhifadhi maji kwa matandazo kama majani, nyasi kavu au majani yaliyooza ya mwaka jana.

Maji juu ya paa

Ongeza matakio na mifereji ya maji ya mvua karibu na chafu au miundo ya vivuli ili kuongeza maji kutoka kwa matangi.

Hifadhi maji kwa kutengeneza mfumo wa umwagiliaji wa matone kati ya vitanda pamoja na matandazo ili kufunika udongo na kuzuia upotevu wa maji.

Kuunda nafasi ya kijamii

Ongeza nafasi
ambapo unaweza
kukaa pamoja kwenye
paa. Hii ni muhimu hasa
kwa watu ambao
hawawezi kwenda nje.

KULIMA JUU YA
PAA

Mbolea

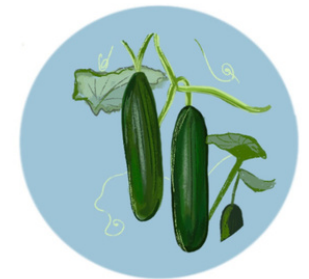
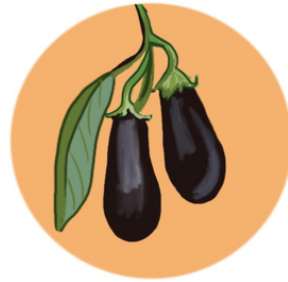
Tumia mboji nyepesi kwa mwaka wa kwanza na kukusanya taka za mboga za nyumbani kutengeneza mboji kwa miaka ijayo. Changanya nyenzo kama coir ya nazi, biochar au mboji kwenye udongo kuifanya iwe nyepesi na kuusaidia kunyonya maji na kuhifadhi unyevu.

Nini cha kukua

Chagua mimea ambayo inaweza kukabiliana na jua na upepo na kukua katika nafasi ndogo, na mchanganyiko wa mizizi, maharagwe, mimea na mboga za majani ili kuhakikisha chakula cha usawa.

Panda mimea mingi ya kudumu iwezekanavyo, kama vile mazao ya miti. Hii inamaanisha kuwa zitadumu kwa muda mrefu, na ni bora kwa afya ya udongo, lakini mara nyingi huwa na mizizi mirefu kwa hivyo zinahitaji chombo kikubwa.

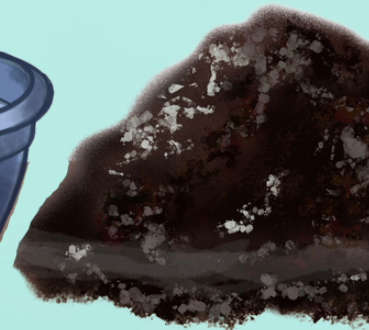

Okoa mbegu zako na ujenge udongo

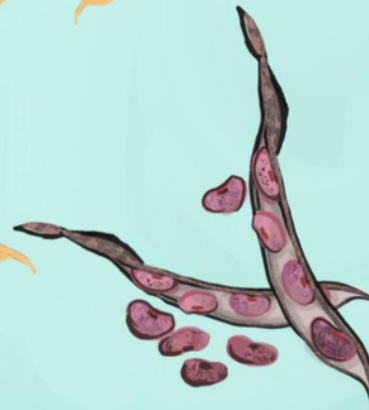
Acha maharagwe na aliamu
zitoa maua na zikauke ili
kutengeneza mbegu kwa
ajili ya upanzi unaofuata.

Kausha mbegu kutoka
kwa pilipili nyekundu,
matango na nyanya na
uhifadhi kwenye vyombo
wakati kavu kabisa,
ukiweka lebo wazi kwa
mwaka ujao.

Ongeza udongo uliotumika na
mboji ya ziada au samadi ya kuku
ili iwe na rutuba.

Mbolea ya asili ya kikaboni

Anzisha kibuyu kwenye paa ili kutengeneza mboji yenye rutuba nyingi, au tengeneza mbolea ya asili kutoka kwa kiasi kidogo cha mboji au mimea kama comfrey, iliyozama ndani ya maji kwa wiki mbili. Hii yote itasaidia kulisha mimea yako.

Banana peel tea

Alfalfa tea

Comfrey tea

KUJENGA BUSTANI KWENYE PAA

Haki zote zimehifadhiwa na Re-Alliance, GUPAP na Sporos © 2023

